

KOMMISSORIUM FOR UDARBEJDELSE AF

HVIDBOG

VISION OG UDVIKLINGSPLAN FOR KLINTHOLM HAVN

Indhold

Formål.....	3
Baggrund	3
Rammerne for arbejdet	4
Udkomme – hvidbog med vision og anbefalinger	5
Aktualitet	6
Organisering	6
Tidsplan for arbejdet med hvidbogen	7
Økonomi	7
Fase 2: Det videre arbejde efter hvidbogen	7
Etablering af en projektorganisation	8
Konkrete indsatser – eksempler	8

Formål

Formålet med kommissoriet er at fastlægge rammerne for arbejdet med en mulig vision og udviklingsplan for Klintholm Havn, i form af en hvidbog, der skal beskrive de potentialer, muligheder og udfordringer, som aktuelt er tilstede med udviklingen af havmølleparker i Østersøen – og den yderligere samfundsøkonomiske betydning, som dette udviklingspotentiale vil kunne have i et større perspektiv for Møn, Vordingborg kommune og Sjælland som helhed.

Der er derfor brug for en vision og plan for fremtiden, der både tager afsæt i det udgangspunkt, som Klintholm Havn og lokalområdet på Østmøn har, men som samtidig også rækker ud mod fremtiden og opfanger de muligheder og tendenser, der kan være med til at sikre et fortsat levende og bæredygtigt samfund.

Hvidbogen skal dermed også udgøre et naturligt bidrag til den kommende kommuneplanrevision for Vordingborg Kommune.

Baggrund

Den politiske energiaftale fra 2012 blev startskuddet til en grøn omstilling af energiforbruget i hele landet med et eksplicit fokus på vedvarende energi i form af flere vindmøller og mere biogas og biomasse. Aftalen skulle ses som et vigtigt skridt og milepæl på vej til at omstille hele Danmarks energiforsyning (el, varme, industri og transport) til vedvarende energi i 2050.

Aftalen indeholdt også en beslutning om en markant ekstra udbygning med vindkraft, der skulle betyde, at halvdelen af energiforbruget i Danmark i 2020 skal dækkes af vindkraft (mod en fjerdedel i 2012). Denne del af aftalen betød også en beslutning om etablering af 600 MW havmøller på Kriegers Flak (og 400 MW på Horns Rev) inden 2020.

Energiaftalen og beslutningen om opførelse af havmøller på den danske del af Kriegers Flak var længe ventet i Vordingborg Kommune – og var den foreløbige kulmination af mere end et halvt årtis intensivt arbejde med at bringe Klintholm Havn i spil som servicehavn over for potentielle operatører (og betød bl.a. udarbejdelse en omfattende helhedsplan for Klintholm Havn i 2011 og supplerende lokalplan for erhvervsaktiviteter i 2014¹).

I 2016 vandt Vattenfall udbuddet om opførelse og drift af Kriegers Flak Havmøllepark, og Klintholm Havn blev efterfølgende af Vattenfall udpeget som servicehavn for serviceringen i de næste 25 år af de 72 havmøller, der skal opføres, hvor de første af disse forventes i drift fra 2021.

Dette har naturligvis en stor erhvervmæssig betydning for Klintholm Havn og et større opland hertil, hvor der forventes 30-40 nye lokale arbejdspladser (både direkte og permanente arbejdspladser for servicemedarbejdere samt en række afledte arbejdspladser hos en stribe lokale virksomheder, der kan blive underleverandører til servicehavnen). Servicehavnen forventes at betyde et betragteligt øget skattebidrag til Vordingborg Kommune, især når de indirekte arbejdspladser regnes med.

En del af de lokale leverandører har allerede organiseret sig i erhvervsnetværket Kriegers Flak Service Group (www.kfsg.dk) for at sikre, at flest mulige opgaver løses lokalt.

¹ [Helhedsplan for Klintholm Havn – en plan for fremtiden; Lokal H 14.02.01 for erhvervsaktiviteter i Klintholm Havn](#)

Det er vigtigt at bemærke, at den danske del af Kriegers Flak kun udgør en del af et større samlet havmølleområde. Mod sydøst ligger den tyske havmøllepark Baltic II på 288 MW, og mod nord har Vattenfall også rettighederne til at opføre en svensk pendant til den danske havmøllepark.

Samlet er der i den vestlige del af Østersøen planer om en klynge af i alt syv havmølleparker, der alle vil skulle serviceres, med et potentiale på op mod 600 lokale arbejdspladser og 76 millioner i øgede skatteindtægter.

Ud over ovenstående allerede navngivne projekter, har Europakommissionen besluttet, at der i Europa skal installeres 450 GW offshore vindmølleparker inden 2050. Den nuværende kapacitet er ca. 20 GW. Der skal altså de næste 30 år installeres mere end 22 gange så meget kapacitet, sammenlignet med den kapacitet der er installeret de seneste 30 år. Herudover skal alle eksisterende samt alle nye vindmølleparker vedligeholdes, herunder med et fast årligt serviceeftersyn.

Ud af de 450 GW er det forventet, at de 35 GW skal installeres i danske farvande, mod de ca. 3,1 GW der er i dag. Disse politiske beslutninger viser tydeligt, at der vil være stort potentiale fremover i denne branche.

Fase 1: Udarbejdelse af hvidbog

Rammerne for arbejdet

For Klintholm Havn er den umiddelbare udfordring derfor tredelt:

For det første er der brug for **en overordnet strategi og konkret planlægning**, der kan være med til at sikre, at Klintholm Havn, Møn og Vordingborg Kommune opnår størst muligt udbytte af at huse servicehavnen til Kriegers Flak – og at der i denne planlægning også indtænkes afledte effekter og potentialer.

Dette handler om at udnytte og udvikle mulighederne i erhvervshavnen (og lokalplanen for denne) i Klintholm Havn i respekt for lokalsamfund og eksisterende erhverv, at sikre kvalificeret lokal arbejdskraft til både anlæg og drift af mølleparken, at sikre den nødvendige infrastruktur (så yderligere potentialer også kan udnyttes), at bringe lokale leverandører i spil med alt fra overnatning til søtransport og se nye forretningsmuligheder inden for fx erhvervs- og klimaturisme.

For det andet skal **Klintholm Havns nuværende position som servicehavn for Kriegers Flak også bruges som springbræt** i forhold til at bringe sig i spil som servicehavn i forhold til de øvrige planlagte havmølleparker i den vestlige del af Østersøen – og herigennem sikre arbejdspladser, omsætning og skatteindtægter.

I konkurrence med andre regionale havne er det derfor vigtigt, at der allerede på nuværende tidspunkt bliver gjort en målrettet og samlet indsats over for de operatører og leverandører, der vil have ansvaret for undersøgelser, projektering, opførelse og drift af de fremtidige projekter med havmølleparker og nettilslutning i den vestlige del af Østersøen.

Samtidig forestår også et udrednings- og planarbejde omkring de eksisterende fysiske rammer, funktioner og aktiviteter på og omkring Klintholm Havn. Der er brug for en afklaring af, hvorvidt og i hvilken udstrækning at Klintholm Havn kan rumme yderligere aktiviteter og faciliteter som offshore-servicehavn – og afklaring af eventuelle problemstillinger i forhold eksisterende erhvervsaktiviteter, lokalsamfund,

turisme og yderligere bosætning. Dette er ikke mindst vigtigt i forhold til revisionen af kommuneplanen, hvori der skal tages højde for disse forhold.

For det tredje er det væsentligt at indtænke i kommissoriets arbejde **en fortsat udvikling af den blå turisme i Klintholm Havn**, der i forvejen har Sjællands andenstørste lystbådehavn med mere end 30.000 årlige overnatninger og stort potentiale for udvikling af både krydstogtturisme og øget ferieboligudlejning med afledt turismeerhverv.

For alle tre områder gælder, at **borgerinddragelsen vil være en central del af processen**; dels i forhold til afklaring af lokale hensyn og ønsker og dels i forhold til forankringen af og ejerskabet til fremtidige udviklingsplaner.

Udkomme – hvidbog med vision og anbefalinger

Overordnet skal hvidbogen indeholde en rammesættende vision, der udfolder potentialerne for Klintholm Havn, Møn og Vordingborg Kommune som helhed med dybdegående analyser af de vilkår og problemstillinger, der gør sig gældende for at visionen kan realiseres.

Indenfor rammerne af kommissoriet skal der derfor udarbejdes en række anbefalinger for det videre arbejde med udviklingspotentialer i Klintholm Havn.

Hvidbogen har dels til formål at sikre, at der fremadrettet foretages bevidste beslutninger og en strategisk planlægning på bedst mulige kvalificerede grundlag og dels sikre forankring og ejerskab til disse hos kommune, private aktører og lokalsamfund.

Samtidig vil arbejdet med hvidbogen fastholde en politisk og erhvervsmæssig dagsorden om, at det er både nødvendigt og ønskeligt at se på de udviklingspotentialer, som Klintholm Havn i relation til etableringen af havmølleparker i Østersøen har, og den samfundsmæssige betydning, som udfoldelsen af disse potentialer vil kunne få.

Hvidbogen vil derfor skulle indeholde en redegørelse af:

- **Videnindsamling og analyse** af eksisterende forhold, aktiviteter og planlægning omkring Klintholm Havn og udbygning af havmøller i den Vestlige Østersø.
- **Udviklingsmæssige potentialer** (kort- og længere sigt) i forhold til Klintholm Havn som aktuel servicehavn, herunder samspil med andre indsatsområder, fx Storstrøms- og Femern Bælt-forbindelsen, erhvervs- og klimaturisme, offshore uddannelser etc.
- **Eksportpotentiale** for virksomheder der udvikler sig indenfor Offshore/vind m.m.
- **Umiddelbare problemstillinger/udfordringer** i forhold fx nødvendig infrastruktur, fysiske rammer, lokalsamfund, naturbeskyttelse, eksisterende erhverv med fiskeri og turisme etc.
- **Vurdering af effekten af potentialer og indsatser** i forhold til fx bosætning, øget skattegrundlag, cost-benefit-analyser af nødvendige investeringer vs. udbytte etc.
- **Anbefalinger til organisering, prioritering af indsatser samt tidsplan** for udmøntningen af udviklingsplanen for Klintholm Havn.
- Vurdering af potentiale for etablering af uddannelsesinstitutioner rettet imod kommende aktiviteter.
- **Risikoanalyse/SWOT-analyse**
- **Anslået budget og finansieringsmuligheder** for det videre arbejde.

Aktualitet

Aktualiteten og nødvendigheden af arbejdet med en hvidbog og dermed udviklingsplan for Klintholm Havn kan ikke understreges nok.

Indfrielsen af regeringens ambitiøse mål om at reducere udledningen af drivhusgasser med 70% i 2030 vil forudsætte massive investeringer i grøn energi i de kommende år – både inden for vedvarende energikilder som sol- og vindenergi og biobrændsel. Dertil kommer målsætningen om ”netto-nuludledningen” i allerede 2050.

Opførelsen af Havmølleparken Kriegers Flak, der i øjeblikket er undervejs med de første møller i planlagt drift i 2021, kan kun ses som et første skridt i en fortsat massiv udbygning af havmølleparker i Danmark – og det øvrige Europa. Klimadagsordenen er nemlig den samme i mange af vores europæiske nabolande. Sammen med de øvrige planlagte havmølleparker i området er det kun et spørgsmål om tid, før den næste udbudsrunde med en dansk udvidelse nord og syd for Kriegers Flak vil finde sted.

Det betyder, at udviklingsarbejde omkring Klintholm Havn og havmølleparkerne er både aktuel og presserende, hvis der skal opnås resultater herfra.

Organisering

Der skal derfor nedsættes en hurtigarbejdende styregruppe med repræsentanter fra Vordingborg Kommune, Vordingborg Erhverv, erhvervsliv og interesseorganisationer m.fl. med det klare formål at udarbejde hvidbogen for Klintholm Havn snarest muligt.

Udpegningen af medlemmer til styregruppen foretages i samråd mellem Vordingborg Kommune, Vordingborg Erhverv og Initiativgruppen for Byggeri og Miljø.

Styregruppen skal bestå af repræsentanter fra den politiske og administrative ledelse i Vordingborg Kommune, Initiativgruppen for Byggeri og Miljø, turismeerhvervet, det øvrige erhvervsliv, Kriegers Flak Service Group, lokalsamfundet i Klintholm Havn og Vordingborg Erhverv.

Styregruppen vil have ansvaret for at indhente ekstern bistand til udarbejdelsen af hvidbogen, herunder facilitering af eksterne møder og inddragelse af borgere og interessenter, mens Vordingborg Erhverv vil udgøre sekretariatet for styregruppen.

Styregruppen vil også skulle sikre dialogen med og inddragelse af relevante borgere, erhvervsliv og øvrige interessenter i forbindelse med arbejdet samt udarbejdelsen af en kommunikationsstrategi til håndtering af pressen og den ønskede medieomtale af arbejdet.

Styregruppen skal derudover tage stilling til, om at der skal nedsættes et ad-hoc advisory board/referencegruppe med specialister og hovedinteressenter, der kan bruges i kvalificeringen af arbejdet, fx ved afholdelse af et antal temamøder, hvor særlige problemstillinger og potentialer kan drøftes.

Foreløbigt navngivne medlemmer af styregruppen:

Borgmester Mikael Smed
Udviklingsdirektør Jan Michelsen
Direktør Geocenter Møn Nils Natorp
Initiativgruppen Hans K. Olsen
Direktør VISM Martin Bendner
Formand KFSG Christina H. Jensen

Herudover kan styregruppen supplere sig selv efter behov i dens arbejde.

Tidsplan for arbejdet med hvidbogen

Arbejdet med hvidbogen for Klintholm Havn iværksættes snarest muligt, og styregruppen nedsættes og arbejdet påbegyndes inden udgangen af 2019.

Første skridt er nedsættelsen af styregruppen senest i primo december 2019, hvor en detaljeret tidsplan for udarbejdelsen af hvidbogen og finansieringen af dette arbejde præsenteres.

Første prioritet i styregruppens arbejde vil derefter være afholdelsen af et borgermøde på Klintholm Havn, hvor det planlagte arbejde med hvidbogen præsenteres.

Et udkast til hvidbogen forventes at foreligge og kunne sendes i høring hos relevante parter i starten af andet kvartal 2020 med forventes politisk godkendelse i første halvår 2020. Samtidig vil hvidbogen indgå i arbejdet med revisionen af kommuneplanen for Vordingborg Kommune.

Økonomi

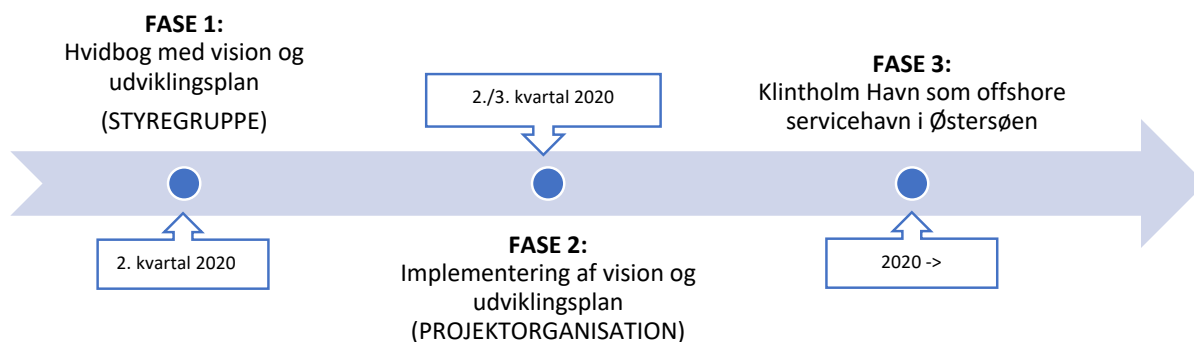
Der vil blive udarbejdet et budget for arbejdet med hvidbogen, herunder anvises finansieringsmuligheder. I forbindelse med godkendelse af nærværende kommissorium fremsendes en ansøgning til Vordingborg Kommunes markedsføringspulje på kr. 500.000 til en basisfinansiering af arbejdet. Et særskilt budget for dette udarbejdes og præsenteres på det første styregruppemøde.

Fase 2: Det videre arbejde efter hvidbogen

Arbejdet med hvidbogen skal sikre, at de nødvendige beslutninger og dermed den fremtidige planlægning omkring Klintholm Holm vil foregå på et kvalificeret grundlag, hvor både fordele og ulemper er redegjort for og medtaget i de overordnede betragtninger og prioriteringer. Af samme grund vil hvidbogen naturligt være videnstung med en stor andel af analyser, redegørelser og vurderinger.

Disse vil samtidig være grundlaget for en række anbefalinger til det videre arbejde efter hvidbogen med forslag til organiseringen af arbejdet og prioriteringer af indsatser. Selve udmøntningen af visionen for Klintholm Havn og implementeringen af konkrete tiltag vil foregå efterfølgende i en fase 2, hvor en projektorganisation til dette arbejde også nedsættes. Målet er at sikre, at Klintholm Havn bliver den mest attraktive offshore servicehavn for den vestlige Østersø under hensyntagen til lokale ønsker og potentialer.

Tidsplan for arbejdet med vision og udviklingsplan for Klintholm Havn

Etablering af en projektorganisation

Til implementeringen af visionen og handlingsplanen for Klintholm Havn foreslås, at der nedsættes en projektorganisation med en styregruppe, arbejdsgruppe og referencegruppe (advisory board).

Styregruppen udstikker de overordnede rammer for implementeringen, fører tilsyn med arbejdets fremdrift og er ansvarlig for projektorganisationens økonomiske rammer. Arbejdsgruppen står for iværksættelse af konkrete indsatser og gennemførelse af forskellige udviklingsprojekter for at realisere de opsatte mål. Referencegruppen har til opgave at give sparring og faglige bidrage til arbejdet i både styre- og arbejdsgruppen.

Det foreslås, at **styregruppen** vil bestå af repræsentanter fra det politiske niveau (borgmester og udvalgsformænd for Udvalget for Plan og Teknik og Udvalget for Turisme, Udvikling og Erhverv) og embedsniveauet (udviklingsdirektør) fra Vordingborg Kommune, erhvervsfremme (direktøren for Vordingborg Erhverv), Initiativgruppen for Byggeri og Miljø, turisme, fiskeri og lokale erhvervsdrivende fra Klintholm Havn.

Arbejdsgruppen vil skulle bestå af repræsentanter fra Vordingborg Kommune (udviklingskonsulent og planlægger), Vordingborg Erhverv, Kriegers Flak Service Group, lokale turismeinteressenter, beboerforening og øvrige relevante rådgivere.

I **referencegruppen** vil indgå rådgivere og eksperter inden for områderne offshore (fx Vattenfall), vindmøller og vedvarende energi, blå turisme og turismeudvikling (fx Visit Sydsjælland-Møn), borgerinddragelse og lignende.

Styregruppen kan vælge at supplere styregruppen, arbejdsgruppen og referencegruppen med nye medlemmer, hvis der måtte være behov for dette.

Vordingborg Erhverv vil være sekretariat for projektorganisationen.

Konkrete indsatser – eksempler

Anbefalingerne fra hvidbogen vil danne grundlag for en række konkrete indsatser og projekter, der kan omfatte både fysiske anlæg og infrastruktur og forbedring af selve rammebetingelserne for erhvervsudvikling i Klintholm Havn.

18. december 2019

Eksempler på indsatser kunne være:

- Revision af eksisterende lokalplaner (rammebetingelser).
- Bosætningsindsats i forhold til servicemedarbejdere ved havmølleparker.
- Udbud af relevante offshore-uddannelser.
- Udvidelse af havneareal og kaj anlæg (havneudvidelse).
- Forbedring af den fysiske infrastruktur, veje og lignende til og fra Klintholm Havn.
- Etablering af en helikopterlandingsplads ved Klintholm Havn.
- Mm.

Et projektkatalog over udviklingsinitiativer, tidsplan og finansieringsmuligheder udarbejdes efterfølgende.

18. december 2019

*Vordingborg Erhverv
Initiativgruppen for Byggeri og Miljø*